

KAP ÉS AGROERDÉSZET

Az agroerdészet támogatása a KAP-ban

MIT ÉS MIÉRT

Az agroerdészet növeli a fenntartható földhasználati rendszerek területét Európában

Az EU mezőgazdasági földterületein jellemzően intenzív gazdálkodás folyik, amely korlátozza az ökoszisztéma-szolgáltatásokat (ÖSZ). Az agroerdészetet (AE), mint fenntartható gazdálkodást, amely piaci és nem piaci termékeket és szolgáltatásokat nyújt és ezzel támogatja a társadalmi célok elérését, erőteljesen kell támogatni a KAP-ban. A kormányoknak olyan szakpolitikákat és intézkedéseket kell kidolgozniuk, amelyek EU szinten segítik az AE-t. A mezőgazdasági termelők körében kevésbé ismert a FAO tágabb AE-definíciója; a felső szintet alkotó fás vegetáció (fák és vagy cserjék) szándékos integrálása az alsó szinteket alkotó legelővel vagy mezőgazdasági haszonnövény kultúrával. A fásszáruak egyenletes vagy egyenetlen szórásban, vagy a parcella-határon

helyezkedhetnek el, erdészeti/mezőgazdasági termékeket vagy más (ellátó, szabályozó, kulturális) ÖSZ-t szolgáltatva. Az AE több szinten valósulhat meg (pl. parcella, farm, tájkép szintjén). A termelés elsősorban farm- és tájképi léptékben diversifikálható pl. élelmiszer, takarmány, fa- és tüzelőanyag előállításával, továbbá ÖSZ-ok biztosításával (pl. helyi mezoklíma szabályozása és a biodiverzitás növelése), ezáltal növelve a rendszer alkalmazkodóképességét és jövedelmezőségét. Mosquera-Losada et al. (2016) az AE gyakorlatok öt fő típusát írja le, ahol a legeltetett fás rendszerek és a szántóföldi AE mellett a „part menti pufferzónák”, sövények és széltörő védősávok is szerepelnek, tekintettel a biológiai sokféleségben, a vízvédelemben és a beporzásban játszott fontos szerepükre.

Galíciai agroerdészeti rendszer juhokkal és cseresznyefákkal (Észak-Spanyolország).
Rodríguez-Rigueiro, FJ.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság KAP-pal foglalkozó tematikus ülése.
European Economic and Social Committee.

HOGYAN KEZELJÜK A KIHÍVÁST

Az agrárerdészet előmozdítása Európában

Az AE előmozdítása 15, az AGFORWARD projektben kiemelt kulcsfontosságú ponton alapszik.

- Az agroerdészet meghatározásához használjuk a FAO definícióját.
- A KAP-nak ösztönöznie kell az öt európai AE gyakorlat alkalmazását: fás rendszerek legeltetése; szántóföldi agroerdészet; sövények, széltörő és part menti védősávok; erdei gazdálkodás és házikertek. Javasolt, hogy AE terület bejelentése önbevallással történjen a KAP közvetlen kifizetések rendszerében, és egy gazdálkodási terv alapján a bevont mezőgazdasági földterület teljes mértékben támogatható legyen.
- A KAP vonatkozásában fontos megkülönböztetni az „agroerdészeti gyakorlatokat mezőgazdasági földterületen” és az „agroerdészeti gyakorlatokat erdőterületen”; ezt a körkörös

és a biogazdasági keretrendszer, a szén-dioxid elszámolás és az EU irányelveinek figyelembe vételénél is fontos megtenni. Elegendő lenne egyetlen AE intézkedés, amely azonban magában foglalja a mezőgazdasághoz, erdészethez és a külvárosi területekhez kapcsolódó öt AE rendszer-típust, eredmény-alapú kifizetésekkel összekapcsolva, mivel jelentős potenciállal járul hozzá az európai fenntartható fejlődési célok eléréséhez.

- Az EU-nak támogatnia kell azokat az együttműködési intézkedéseket, amelyek lehetővé teszik az AE előnyeinek felismerését az értékláncban, annak különböző szereplői közötti együttműködés megkönnyítésével.
- Az AE-t az EIP-Agri kiváló támogatási programjának keretében és a 2. pillérben a szaktanácsadói hálózatok fejlesztésén, ill. a közös tudásfejlesztésen keresztül is érdemes támogatni

Ezt a projektet az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programja finanszírozta a 727872 számú támogatási megállapodás alapján

Kulcsszavak: I. pillér, II. pillér, vidékfejlesztési programok

eurafagroforestry.eu/afinet

LÉNYEGI MONDANIVALÓ

- Az agroerdészet egy fenntartható földhasználati rendszer, amely érdemes a KAP-támogatásra.
- Az I. pillérnek segítenie kell az agroerdészetet a rövid és hosszú távú gazdálkodási tervek elfogadásával
- A II. Pillérnek támogatnia kell az AE rendszerek létesítését és fenntartását a mezőgazdasági és erdészeti területeken, előbbi esetében azt is, hogy a terület a későbbiekben is támogatott maradjon.
- Az agroerdészeti átmenetet elő kell mozdítani az innovációkon és a szaktanácsadói szolgáltatások fejlesztésén keresztül.

Erdőszélek mentén termesztett gombák
López-Garre, Enrique

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ

Mosquera-Losada, M.R., Santiago Freijanes, J.J., Pisanelli, A., Rois, M., Smith, J., den Herder, M., Moreno, G., Lamersdorf, N., Ferreira Domínguez, N., Balaguer, F., Pantera, A., Papanastasis, V., Rigueiro-Rodríguez, A., Aldrey, J.A., Gonzalez-Hernández, P., Fernández-Lorenzo, J.L., Romero-Franco, R., Lampkin, N., Burgess, P.J. (2017). Deliverable 8.24: How can policy support the appropriate development and uptake of agroforestry in Europe? 7 September 2017. 21 pp.
https://www.agforward.eu/index.php/es/how-can-policy-support-the-uptake-of-agroforestry-in-europe.html?file=files/agforward/documents/Deliverable%208_24%20How%20can%20policy%20support%20agroforestry%281%29.pdf

ELŐNYÖK ÉS HÁTRÁNYOK

Rendkívüli, de összetett táj

Előnyök:

- A magasabbra növesztett szőlők, összehasonlítva a speciális szőlőültetvényekkel, segítik a növény fejlődését olyan betegségek megjelenése nélkül, mint a peronoszpóra és a botritisz.
- A mezőgazdasági termelés diverzifikálása a fák termékeivel: tűzifa, takarmány, gyümölcs
- A talaj szerves anyag tartalmának növekedése és egyéb fizikai tulajdonságainak javulása a fák jelenléte miatt
- A biológiai sokféleség és az élőhelyek sokféleségének növekedése, amely hozzájárul a kártevők és betegségek megfékezéséhez (lásd az AFINET 1. számú szórólapját).
- Az ezekben a rendszerekben termesztethető különleges aromájú szőlőfajták lehetővé teszik új termékek kifejlesztését

Hátrányok:

- Munkaerő-igényes rendszerek (menedzsment és szüretelés)
- A fűzfa gyökerei nem túl mélyek ugyanakkor a fák meglehetősen széles koronájúak, ezért fejelni kell őket
- A faepret széles körben használják ebben a rendszerben takarmánytermelés céljára, ám nagyon igényes faj, ezért a szőlővel szemben erős versenyt támaszt a tápanyagokért
- A diófa felhasználható kiváló minőségű faanyag és dió termesztéséhez, de meglehetősen kellemetlen ízt kölcsönöz a szőlőnek, és nagyon leárnyékolhatja azt.

ROSA MOSQUERA MR, RIGUEIRO-RODRÍGUEZ A, SILVA-LOSADA P, ROMERO-FRANCO R, FERREIRO-DOMÍNGUEZ N, GONZÁLEZ-HERNÁNDEZ MP, RODRIGUEZ-RIGUEIRO FJ, ARIAS-MARTÍNEZ D, FERNÁNDEZ-LORENZO JL, SANTIAGO-FREIJANES FJ
Escuela Politécnica Superior.
Campus de Lugo. 27002
mrosa.mosquera.losada@usc.es
Content editor: María Rosa Mosquera-Losada (USC)
2018. OKTÓBER

Ez a szórólap az AFINET projekt részeként jött létre. Míg szerző a rendelkezésre álló legjobb információkat dolgozta fel, sem a szerző, sem az EU semmilyen esetben nem vállal felelősséget a jelentéssel összefüggésben közvetlenül vagy közvetve keletkezett veszteségért, kárért vagy sérülésért.